

Nr 45.

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1924 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om understöd åt förra städerskan Kristina Mathilda Eriksson.

I en till bankutskottet avlåten, den 17 nästlidna april dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksbanken hemställt, att bankoutskottet ville hos riksdagen för förra städerskan vid huvudkontoret änkan Kristina Mathilda Eriksson under hennes återstående livstid utverka understöd att av riksbankens medel för år räknat utgå från och med den 1 april 1924 med 300 kronor, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd.

Till stöd för denna framställning hava fullmäktige anfört följande:

»Uti en till fullmäktige i riksbanken ingiven framställning har förra städerskan vid huvudkontoret änkan Kristina Mathilda Eriksson anhållit att från riksbanken erhålla någon ersättning i form av pension.

Till stöd för denna framställning åberopas följande förhållanden.

Sökandens man, Jakob Eriksson, född den 20 december 1860, antogs den 20 juli 1887 till extra ordinarie vaktmästare i riksbanken och kvarstod i denna egenskap i riksbankens tjänst till sin död den 25 augusti 1895 samt efterlämnade då hustrun utan tillgångar med 2 minderåriga barn att försörja, det ena 4 år och det andra 2 år.

Samma år erhöll änkan anställning såsom städerska i riksbanken och har fortsatt med detta arbete till slutet av mars månad innevarande år, då hon på grund av nedsatta krafter enligt läkarbetyg blivit oförmögen att utföra sitt arbete.

Då mannen icke hade ordinarie anställning i riksbanken, åtnjuter änkan icke någon pension efter honom. Ej heller har hon på grund av sin egen anställning hos riksbanken någon rätt till pension; och då hon genom sitt arbete ej kunnat göra några besparingar, står hon nu utan medel för ett nödtorftigt uppehälle.

Emellertid har frågan om beredande av pension åt de personer, som stadigvarande varit sysselsatta med städning och rengöringsarbete hos riksdagens verk, flera gånger varit föremål för riksdagens behandling, därvid fullmäktige haft tillfälle att yttra sig.

Första gången förekom detta år 1917 i anledning av en inom andra kammaren av herr Lindhagen väckt motion angående beredande av fast anställning eller vissa andra förmåner åt ifrågavarande personer; och uttalade fullmäktige då i skrivelse till bankoutskottet, att frågan om pension syntes lämpligast kunna lösas på det sätt, att fullmäktige bemyndigades att, efter prövning av varje

särskilt fall, åt rengöringsbiträde, som en längre följd av år, exempelvis minst 20 år, arbetat i banken och till följd av ålder eller nedsatta krafter nödgades upphöra med sitt arbete, lämna ett månadsvis utgående understöd, ej överstigande 300 kronor för år räknat.

I anslutning härtill anförde även bankoutskottet i sitt utlåtande nr 49 till sistnämnda års riksdag, att frågor om pensioner eller understöd åt här avsedda personer syntes böra i varje särskilt fall underställas riksdagens prövning; och föranledde berörda motion enligt utskottets hemställan ej någon riksdagens åtgärd.

Liknande motioner förelågo till behandling även vid 1918 och 1919 års riksdagar utan att föranleda någon åtgärd, därvid sistnämnda år av såväl fullmäktige som bankoutskottet i huvudsak hänvisades till åberopade uttalanden vid 1917 års riksdag.

Genom vad sålunda förekommit vid behandling av förevarande fråga torde i princip vara erkänt det berättigade uti, att understöd lämnas en person, som under längre tid i riksbanken utfört arbete av ifrågavarande art, varvid dock riksdagen förbehållit sig prövning härav i varje särskilt fall.

Beträffande änkan Eriksson framgår av ovanstående uppgifter, att hon, som nu är nära 62 år gammal, under 29 år varit sysselsatt med städning och rengöringsarbete i riksbanken samt att hon numera på grund av nedsatta krafter ej längre förmår utföra detta arbete.

På grund härav och med stöd av vad här ovan anförts finna fullmäktige det vara skäligt, att änkan Eriksson för sin återstående livstid beredes något understöd från riksbanken; och hemställa fullmäktige därför, att bankoutskottet ville hos riksdagen för änkan Eriksson under hennes återstående livstid utverka understöd att av riksbankens medel för år räknat utgå från och med innevarande april månad med 300 kronor, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd.»

Utskottet.

Såsom av fullmäktiges skrivelse framgår, äger änkan Eriksson icke åtnjuta någon pension efter sin man, när denne icke innehade ordinarie anställning i riksbanken. Icke heller har hon på grund av sin egen anställning därstädes någon rätt till pension. Då emellertid, såsom av utredningen i ärendet framgår, änkan Eriksson under en tid av 29 år varit sysselsatt med städning och rengöringsarbete i riksbanken, synes billigheten bjuda, att hon, som nu uppnått en ålder av nära 62 år och på grund av nedsatta krafter ej längre är i stånd att sköta sina sysslor, erhåller något understöd från banken; och har utskottet icke något att erinra mot det av fullmäktige i sådant avseende föreslagna beloppet eller 300 kronor, vilket torde böra utgå av riksbankens medel från och med den 1 april 1924 under hennes återstående livstid.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förevarande framställning, må medgiva, att förra städerskan vid riksbankens huvudkontor Kristina Mathilda Eriksson må

från och med den 1 april 1924 under sin återstående livstid av riksbankens medel uppbära ett årligt understöd av trehundra kronor.

Stockholm den 8 maj 1924.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar Gustafsson, K. J. A., Lindley, Björnsson, Vindahl, Berge, Lindgren, Abrahamsson och Bodin;

av andra kammaren: herrar Eriksson i Grängesberg, Gustafsson i Örebro, Borggren, Bäcklund, Lovén, Ryberg, Lorichs och Jönsson i Fridhill.
